

Sahlgrenska akademien

VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Avdelningen för samhällsmedicin och folkhälsa/Allmänmedicin vid institutionen för Medicin

Inför kursseminarium 11, examinationsseminariet, på kursen Forskningsmetodik - en introduktion, 8 hp (kurskod MFM330). Gäller också för er som går litteraturspåret utan högskolepoäng

Det förestående examinationsseminariet har ett liknande upplägg som vid kursseminarium 9, peer-to-peer seminariet. Skillnaderna denna gång är dels att detta är examination, då både projektplan/litteraturöversikt, muntligt framförande och din Powerpoint bedöms, samt att fokus denna gång är på de förbättringar i projektplanen/litteraturöversikten som gjorts sedan förra seminariet. Seminariegrupperna är desamma som förra gången. Till varje projektplan/litteraturöversikt kommer en opponenter att utses (en medstudent på kursen). Du ska ha läst alla projektplanerna/litteraturöversikterna inom gruppen och vara beredd att opponera på vilken som helst av dem. Den som skrivit projektplanen/litteraturöversikten (respondenten) börjar med en muntlig presentation av sin projektplan/litteraturöversikt (med stöd av PowerPoint). Sträva efter att presentera ditt projekt enligt de principer som diskuterades under kursseminarium 10, kommunikation & presentationsteknik. Du har 5 respektive 10 minuter på dig för din presentation. Det är mer givande att lägga tiden på den efterföljande diskussionen. Tänk på att det kräver en hel del eftertanke och planering för att göra en bra presentation på 5 respektive 10 minuter! Efter presentationen ger opponenter konstruktiv kritik på projektplanen/litteraturöversikten och frågor kring projektplanens/litteraturöversiktens förändring efter gruppens förändringsförslag som gavs vid kursseminarium 9. Resten av gruppen kommer sedan in i debatten allt eftersom.

Precis som du gjorde inför kursseminarium 9 så ska du fundera över och anteckna styrkor och svagheter med varje projektplan/litteraturöversikt, samt kommentera och reflektera över de förändringar som gjorts sedan förra seminariet. Respondenten ska denna gång argumentera kring gjorda förändringar och motivera varför de gjorts eller inte gjorts.

När du kommenterar projektplanerna/litteraturöversikterna så gör det utifrån forskarens perspektiv, snarare än klinikerns. Ämnena i de olika projektplanerna/litteraturöversikterna är i och för sig intressanta, men eftersom det här är en övning i att tillämpa era kunskaper i forskningsmetodik så ska diskussionen fokusera på den föreslagna undersökningsmetodiken. När du granskar andras projektplaner/litteraturöversikter så ställ dig följande frågor:

Vad var bra med den här projektplanen/litteraturöversikten? Om du är opponenter så börja med att berätta vad du tyckte var bra innan du går in på detaljer enligt nedan. Det är viktigt att börja nämna det som var bra! Hittar du inget som var bra? Detta är mycket sällsynt, mer troligt att du inte riktigt ser de positiva detaljerna. När du går vidare i diskussionen kan du snegla på nedanstående mall.

- A. Presenteras det problem som det här projektet ska försöka lösa?
- B. Framgår det varför det är ett viktigt problem? En vanlig fallgrop är att detta är så självklart för författaren att denne glömmer skriva ner så att andra kan förstå varför detta är viktigt.

- C. Framgår det vad andra gjort för att försöka lösa problemet? Är det rimligt att anta att andra redan har löst problemet? Vad återstår att ta reda på? Beskriver författaren i klartext att detta problem fortfarande är olöst eller förbigås detta med tystnad?
- D. I ljuset av vad andra redan gjort, framgår det varför just det här projektet behöver göras?
- E. Kan du av metodbeskrivningen förstå vad författaren planerar att göra? Om du inte kan det är du förmodligen i gott sällskap och behöver inte skämmas. Våga ställa frågor om du tycker att metodbeskrivningen är svår att förstå!
- F. Har författaren valt den ansats/metodik som passar bäst för att uppfylla det syfte som anges? Bestäm dig för om den projektplan du ska granska beskriver ett projekt som använder empirisk-atomistisk (kvantitativ) eller empirisk-holistisk (kvalitativ) metodik. Om det är en empirisk-atomistisk (kvantitativ) metodik, är det en interventionsstudie eller ej? Granska sedan metodavsnittet enligt tabellen nedan:

	<i>Empirisk-atomistiska (kvantitativa) projekt</i>		<i>Empirisk-holistiska (kvalitativa) projekt</i>
	<i>Epidemiologiska studier = Icke interventionsstudier</i>	<i>Experimentella studier = interventionsstudier</i>	-----
Urval	Beskrivs hur patienter väljs ut? Verkar urvalet rimligt med tanke på de man sedan vill tillämpa resultatet på? Verkar antalet rimligt? Beskrivs hur man kommit fram till antalet?		Beskrivs hur informanter/patienter väljs ut? Finns beskrivet en tanke med att exempelvis åstadkomma variation? Verkar urvalet rimligt?
Grupper	Är gruppen som studeras rätt vald för att passa till syfte och frågeställningar?	Vid eventuell gruppindelning, går det att förstå hur grupperna indelas? Är det en bra indelning? Blir grupperna jämförbara? Finns i gruppindelningen ett systematiskt fel? Vid randomisering till flera grupper är det ett bra randomiseringsförfarande?	-----
Vilka variabler analyseras?	Vilken variabel (vilka variabler) räknas analytisk statistik på? Är det rätt variabler?	Vilken variabel (vilka variabler) räknas analytisk statistik på? Är det rätt variabler? Räknas statistiken vid eventuell gruppjämförelse på sista mätningen eller på förändring över tid? Vilket är mest adekvat?	-----
Hur analyseras	Har författaren beskrivit vilken statistisk metod som ska användas? Är valet av statistisk metod		Har författaren beskrivit vilken metod data ska

data?	rimligt? Finns andra alternativ? Om inget sägs om val av statistisk metod fråga och be författaren göra en gissning.	analyseras efter? Är valet rimligt? Finns andra alternativ?
-------	--	---

- G. Om du inte förstår metodbeskrivningen så säg det (du är troligen i gott sällskap). Om du tycker att du förstått det mesta i metodbeskrivningen gå då tillbaka till syfte/frågeställningar. Kommer detta projekt att uppfylla allt i syftet och svara på alla ställda frågeställningar? Vilka frågeställningar som angetts i projektplanen kan detta projekt inte svara på? Finns värderingsfrågor som inte är direkt vetenskapliga frågeställningar? Passar syfte/frågeställningar ihop med det som sedan görs i projektet?
- H. Vid ett projekt med empirisk-atomistisk (kvantitativ) metodik fråga dig alltid för vilka kan resultaten tänkas bli använda. Vilken är den bakomliggande totala populationen? Är den undersökta gruppen (=stickprovet) representativ för den bakomliggande population där resultaten kan tänkas bli tillämpade? Detta är en viktig fråga!
- I. **Vid en litteraturöversikt**, fundera över vilken typ av litteraturöversikt författaren har valt (design) och om detta gjordes innan översikten påbörjades. Är urvalsstrategin väl beskriven? Hur många och vilka databaser har författaren valt att söka i? Vilka inklusions- och exklusionskriterier har använts? Är författarens valda söktermer relevanta för att kunna fånga det som publicerats i ämnet? Har två oberoende författare gjort studieurval och dataextraktion? Finns förteckning över inkluderade och exkluderade studier? Har författaren bedömt den metodologiska kvaliteten och redovisat den? Finns flödesschema över urvalsprocessen? Presenteras ingående studier (karaktäristika och resultat) i tabell och/eller text? Har författaren tagit hänsyn till studiekvalitet vid formulering av slutsatser? Innehåller diskussionen en summering av resultaten, en diskussion av översikten i relation till tidigare forskning samt styrkor/svagheter med både översikten och ingående studier? Har eventuella intressekonflikter angetts? Titta även på bedömningsmallen för litteraturstudier samt PRISMA och ta upp punkter som behöver diskuteras.
- J. Titta i referenslistan. De flesta referenser bör vara från internationella vetenskapliga tidskrifter. Är ingen referens från vetenskapliga tidskrifter? Enbart referenser till översiktsböcker räcker inte om man ska publicera sina resultat i en vetenskaplig tidskrift. Fundera på om några av referenserna är otillförlitliga (exempelvis kan nämnas att "supplement" i en tidskrift är ibland att betrakta som betald annonsplats). Är referenserna rimligt aktuella (eller är det bara mycket gamla referenser)? Om det bara är ett fåtal referenser tror du det finns fler relevanta referenser om man gör en riktig sökning? (Du som opponerare behöver inte själv göra den "riktiga" litteratursökningen men ställ gärna frågan till författaren).
- K. Verkar tidplan och kostnadskalkyl rimliga?
- L. Finns det etiska problem med detta projekt? Exempel: Får man jämföra med placebo om bra behandlingar finns?

Med förhoppning om ett givande examinationsseminarium!